

Päätöksen tiedoksianto

**Peruspalvelukuntayhtymä Selänne / Ympäristötarkastaja
Haapajärven toimipiste**

Ympäristötarkastaja on tehnyt seuraavan viranhaltijapäätöksen:
Ympäristönsuojelulaki (527/2015)

Päätöksen antopäivä 21.9.2022.

Päätös nro	Asia
8 §	Päätös Pajuperänkankaan tuulipuiston tuulivoimaloiden rakentamiseen liittyvästä valitusasiasta, HAAPAJÄRVI.

Muutoksenhakuaja 21.9 - 28.10.2022.

Päätös on nähtävillä Ppky Selänteen verkkosivuilla muutoksenhakuajan 21.9.–28.10.2022 (www.selanne.net, Ilmoitukset ja kuulutukset-sivuilla).

Lisätietoja asiasta antaa Juho Miettinen, puhelin 0403008272, juho.miettinen@selanne.net

Haapajärvellä 21.09.2022

Juho Miettinen
Ympäristötarkastaja

Muutoksenhaku:

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen tiedoksisaannista sitä määräaikaan lukematta. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta, eli 28.09.2022. Valitusaika päättyy 28.10.2022. Valitus on osoitettava ja toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valitusoikeus määräytyy YSL 191 §:n mukaisesti. Valitusohje päätöksen liitteenä.

Asia

Keijo Lähetkankaan valitus mahdollisesta meluhaitasta, joka aiheutuisi rakennettavasta Haapajärven Pajuperänkankaan tuulipuistosta asianosaisen kiinteistölle.

Asianosainen

Keijo Lähetkangas, [REDACTED]
Kiinteistö: KÄPÄLÄMÄKI 69-401-77-1, HAAPAJÄRVI

Toiminnanharjoittaja

ABO Wind Oy, Itämerentori 2, 11 krs, 00180 Helsinki.
Pajuperänkankaan tuulipuisto
Yhteyshenkilö: Amanda Cardwell

Asian vireilletulo ja taustaa

Keijo Lähetkankaan mukaan rakennettavasta Pajuperänkankaan tuulipuistosta aiheutuisi meluhaittaa hänen ja Onerva Lähetkankaan omistamalle kiinteistölle KÄPÄLÄMÄKI 60-401-77-1. Kiinteistö sijaitsee Haapajärvellä Mustanlammen rannalla ([REDACTED]). Kiinteistöllä on vapaa-ajan asumiseen tarkoitettu mökki. Etäisyyttä lähimpiin rakennettaviin voimalohin on yli 2 km. Keijo Lähetkangas teki asiasta kirjallisen valituksen 5.5.2022, johon ympäristöjohtaja vastasi 6.6.2022. Lähetkangas jätti vastaukseen vastineen 8.6.2022, johon ympäristöjohtaja vastasi 20.6.2022. Lähetkangas täydensi valitusta 21.6.2022.

Asianosaisen vireillepano-oikeus

Ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 186 §:n perusteella Pajuperän tuulipuisto-alueen läheisyydessä olevan kesämökin omistajalla on asiassa vireillepano-oikeus.

Viranomaisen toimivalta

Toimivalta asiassa määräytyy ympäristönsuojelulain (527/2014) 34, 175 ja 189 §:n mukaisesti. Haapajärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii peruspalvelukuntayhtymä Selänteen ympäristölautakunta (Ppky Selänteen hallintosääntö). Ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluiden toimintasäännön (Ymp. ltk. 31.3.2021 § 37) mukaan ympäristölautakunta päättää tärkeille pohjavesialueille ja asemakaava-alueille sijoittuvien ympäristölupien käsittelystä. Muutoin ratkaisu- ja toimivalta ympäristölupien osalta on siirretty ympäristönsuojelua hoitavalle viranhaltijalle.

Vireillepanijan vaatimukset perusteluineen ja ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluiden vastineet

Keijo Lähetkankaan valitus 5.5.2022:

1/3 Pajuperänkankaan tuulipuiston rakennusluvista 5.5.2022

*Ympäristöjohtaja Sanna Rätty, peruspalvelukuntayhtymä Selänne
Kirjoitan teille, koska sain Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta ohjeen kääntyä
tässä asiassa Haapajärven kaupungin ympäristösuojeluviranomaisen puoleen.*

*Asia koskee Pajuperänkankaan tuulipuiston rakennuslupia. Peruspalvelukuntayhtymä
Selänne on myöntänyt alueen 15 voimalalle rakennusluvut ennen tuulipuiston
osayleiskaavan lainvoimaiseksi tuloa. Rakennusluvut myönnettiin hyväksytyn
oikeusvaikutteisen kaavan perusteella rakennuslupahakemusten ollessa Haapajärven
kaupunginvaltuuston 4.2.2019 hyväksymän kaavan mukaiset.*

*Kaavasta valitettiin Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen, joka antoi valituksesta
ratkaisunsa Liite 1 "Päätös - 348_2019 Yleiskaava.pdf".*

*Haapajärven kaupunginhallitus teki kaavaan hallinto-oikeuden vaatimat muutokset ja
liitti hallinto-oikeuden päätöksen oikeudellisesti sitovaksi liitteeksi osayleiskaavaan.
Muutettu osayleiskaava kuulutettiin lainvoimaiseksi 23.11.2021.*

*Selänne ei edellyttänyt rakennusluvilta ympäristölupaa, koska rakennuslupahakemus
ja sen mallinnukset olivat käsittelyhetkellä hyväksytyn oikeusvaikutteisen kaavan
mukaiset eikä kaavan kaavamääräyksiin oltu kirjattu vaatimusta
ympäristölupamenettelystä naapurustolle mahdollisesti aiheutuvien meluhaittojen
vuoksi. Rakennuslupahakemuksen melumallinnuksissa oltiin käytetty kaikkien
mallinnuspisteissä rakennusvaimennuksena samaa "Keränen, Hakala, Hongisto"
meluvaimennusmallia kuten 4.2.2019 hyväksytyssä osayleiskaavan mallinnuksissa.*

*Allekirjoittaneen kesämökki on osayleiskaavan ja rakennuslupien
melumallinnuksissa mallinnuspiste N:o 6. Kesämökki tehtiin rakennusvaiheessa
Haapajärven kaupungin rakennustarkastajan vaatimuksesta painovoimaisella
ilmanvaihdolla varustetuksi siten, että ilmanvaihtoluukkujen ja
ilmanvaihtoikkunoiden yhteenlaskettu pinta-ala on ~ 1,5 neliömetriä. Tästä syystä
(etenkin kesäaikaan) mökin rakennusvaimennus melulle on käytännössä 0 dB eikä
mallinnuksissa käytetyn "Keränen, Hakala, Hongisto" mallin mukainen.*

*Asia oli yhtenä valituskohta tehdyssä valituksessa hallinto-oikeudelle. Hallintooikeus
totesi ratkaisussaan, ettei painovoimaisella ilmanvaihdolla varustetun
kesämökin olo reseptoripisteessä N:o 6 estä kaavan hyväksymistä näiltä osin, sillä
kaavoituksen melumallinnukset ennustivat reseptoripisteeseen alimmillaan 1 dB:n ja
korkeimmillaan 5 dB määräykset ylittävää melua. Hallinto-oikeuden perusteluna oli
mm. se, että lopullinen tarkka melumallinnus tullaan tekemään vasta rakennuslupien
yhteydessä ja että rakennuslupien yhteydessä on varmistettava, etteivät melurajat
ylity juuri sillä voimalatyypillä, jota hankkeessa tullaan käyttämään. Hallinto-oikeus
ei ratkaisussaan kumoa tai kiistä valituksessa esitettyä ja edellä kuvattua n. 1-5 dB:n
toimenpiderajojen ylittymistä kaavan mallinnuspisteessä N:o 6 (eli sitä, että
mallinnuspisteen N:o 6 rakennusvaimennus on 0 dB).*

2/3 Pajuperänpään tuulipuiston rakennusluvista 5.5.2022

Sen sijaan hallinto-oikeuden ratkaisun (Liite 1) kohdassa Meluvaikutukset sivulla 28 todetaan seuraavasti: *Jos tuulivoimalan toiminnasta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasisusta meluhaitan vuoksi, toiminnan harjoittaminen edellyttää rakennusluvan lisäksi, että sitä varten on myönnetty ympäristölupa. Ympäristölupamenettelyn tarkoituksena on viime kädessä varmistaa, ettei toiminnasta aiheudu kohtuutonta meluhaittaa asutukselle.*

Tämä hallinto-oikeuden ratkaisun kirjaus on siten kaavamääräyksenä (kaavan oikeudellisesti sitovassa liitteessä) sittemmin Haapajärven kaupunginhallituksen muuttamassa ja lainvoimaiseksi kuulutetussa osayleiskaavassa.

Selänne on myöntänyt rakennusluvat Pajuperänpään tuulipuiston voimaloille jo ennen osayleiskaavan lainvoimaiseksi tulemistä. Kun lomarakennuksen käytännön meluvaimennus ja hallinto-oikeuden ratkaisu otetaan huomioon, aiheutuu myönnettyjen rakennuslupien voimaloista lomarakennukseen (=mallinnuspiste N:o 6) melua mahdollisesti lähes 3 dB yli toimenpiderajojen - kuten oheisen taulukon tarkastelu osoittaa.

Taajuus Hz	Mallinnus tulos	Käytetty vaimennus	Todellinen vaimennus	Käytännön melutaso	Toimenpide- raja	Käytännön marginaali
20,0	40,2	6,0	0,0	46,2	74,0	27,8
25,0	39,2	6,0	0,0	45,2	64,0	18,8
31,5	37,6	7,0	0,0	44,6	56,0	11,4
40,0	37,2	7,0	0,0	44,2	49,0	4,8
50,0	35,5	8,0	0,0	43,5	44,0	0,5
63,0	33,9	9,0	0,0	42,9	42,0	-0,9
80,0	31,9	10,0	0,0	41,9	40,0	-1,9
100,0	29,6	11,0	0,0	40,6	38,0	-2,6
125,0	26,6	12,0	0,0	38,6	36,0	-2,6
160,0	23,0	13,0	0,0	36,0	34,0	-2,0
200,0	20,7	14,0	0,0	34,7	32,0	-2,7

Tarkastelu Pajuperänpään rakennusluvituksen melumallinnuksesta (Liite 2) taajuuksilla 20-200 Hz mallinnuspisteessä N:o 6. Yksiköt desibeleinä dB.

En ole voinut tehdä yllä olevaa tarkastelua kaavan lopullisella 14 voimalan kokoonpanolla, sillä Haapajärven kaupunki tai Selänne eivät ole julkaisseet 14 voimalan kokoonpanon melumallinnusta.

Aluehallintoviraston mukaan ympäristöluvan tarpeen muuttuneen kaavan ja sen muuttuneiden määräysten johdosta ratkaisee Haapajärven kaupungin ympäristösuojeluviranomainen.

3/3 Pajuperänpään tuulipuiston rakennusluvista 5.5.2022

Osayleiskaavan ja sen kaavamääräysten muutosten johdosta pyydän teitä - kuntayhtymä Selänteen ympäristöjohtajana - ottamaan tämän asian uudelleen käsiteltäväksi, sillä on ilmeistä, että toimenpiderajat tulevat ylittymään Pajuperänpään tuulivoimapuiston toteuttamisen jälkeen mallinnuspisteessä N:o 6. Toivoisin aluksi, että melumallinnukset tehtäisiin 14 voimalan tuulipuistolla, jolloin tarkastelu mahdollisesta toimenpiderajojen ylittymisestä olisi hallinto-oikeuden

ratkaisun mukaisesti mahdollisimman tarkka. Tällöin ympäristöviranomaisen voisi tehdä ympäristölupaharkinnan tarkasti hallinto-oikeuden ratkaisun mukaisesti. Osayleiskaavan oikeudellisesti sitovassa liitteessä (hallinto-oikeuden päätöksessä) todetaan mm:

Meluselvitysten riittävyttä arvioitaessa on lisäksi otettava huomioon, että tuulivoimaloiden rakentamisen edellytyksenä olevaa rakennuslupaa haettaessa on esitettävä voimaloiden tarkka sijoitus, yksilöitävä rakennettava tuulivoimalatyyppi ja esitettävä muu lupahakemuksen ratkaisemiseksi tarpeellinen selvitys, kuten meluselvitys.

Rakennuslupia myöntäessään kuntayhtymä Selänteellä ei ole ollut käytössään lopullinen osayleiskaava, eikä ratkaisua siten ole voitu tehdä oikeiden (=lopullisten) tietojen ja kaava sitovien määräysten pohjalta.

Asia on mutkikas ja sen esittäminen ymmärrettävästi kirjelmässä on vaikeaa. Siitä syystä annankin mielelläni lisätietoja asiasta joko puhelimitse tai sähköpostin välityksellä. Haluan, että väärinkäsityksiltä vältetään.

Korostan myös, että en halua vastustaa tai viivyttää lainvoimaiseksi kuulutetun osayleiskaavan mukaisen tuulivoimapuiston rakentamista. Tarkoitukseni on ainoastaan varmistaa, että rakentaminen tapahtuisi kaikkien lakien ja määräysten mukaisesti, eikä omistamalleni kesämökille aiheutettaisi toimenpiderajat ylittävää melurasitusta ilman ympäristölupamenettelyä. Olen todella huolestunut mökin tulevasta käytettävyydestä. Ympäristölupa takaisi viranomaisvalvonnan mahdollisissa ongelmatilanteissa. Nähdäkseni tämä olisi kaikkien osapuolten etu.

Oulu 5.5.2022
Keijo Lähetkangas

Liite 1 "Päätös - 348_2019 Yleiskaava.pdf"

Liite 2 "2020-05-20_PKS_Noise-low-freq_15xV162-5.6MW-HH169m_CJ.pdf"

Ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluiden vastaus 6.6.2022:

Pajuperänkankaan tuulipuiston rakennusluvista

Viite: Ympäristöjohtaja Sanna Rädylle osoitettu kirje 5.5.2022

Asian taustaa

- 28.5.2018 Meluselvitys, Pöyry Finland Oy, esitetty kaavaselostuksen liitteenä
- 4.2.2019 § 6 Haapajärven kaupunginvaltuusto hyväksyi Pajuperänkankaan tuulivoimahankkeen osayleiskaavan
- 25.6.2020 § 54 - 67 Rakennustarkastajan rakennuslupapäätökset voimaloille WTG 1-3, 5-6, 8-16
- 16.12.2020 Ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisen lausunto WTG 4 (TV-4) rakennusluvan oikaisuvaatimuksesta (rakennusluvan oikaisuvaatimuksen käsittelyvaiheessa rakennustarkastajan pyytämä lausunto, jossa mainitaan ympäristöluvan tarpeesta: "ympäristöterveys- ja ympäristönsuojeluviranomaisen arvion mukaan tuulipuiston toiminnasta ei aiheudu sellaista vaikutusta ympäristöön, että ympäristölupaa naapuruussuhdelain perusteella edellytettäisiin")
- 28.1.2021 Hallinto-oikeuden päätös 61/2021 osayleiskaavan hyväksymistä koskevasta valituksesta: Hallinto-oikeus hyläten valituksen muutoin kumoaa valtuuston osayleiskaavan hyväksymistä koskevan päätöksen osayleiskaavassa

osoitetun yhden tuulivoimaloiden alueen (tv-1; nro 1) ja tälle alueelle osoitetun tuulivoimalaitoksen ohjeellista sijaintia koskevan merkinnän sekä tarpeettomana tälle tv-1-alueelle osoitetun ohjeellista tielinjausta koskevan merkinnän osalta. Samalla muuttuu koko osayleiskaava-alueita koskeva tuulivoimaloiden enimmäismäärään liittyvä kaavamääräys siten, että yleiskaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille voidaan sijoittaa yhteensä enintään 14 tuulivoimalaa ja niiden vaatima rakennus-oikeus.

- 23.2.2021 § 15 Ympäristölautakunnan päätös oikaisuvaatimuksesta koskien voimalan WTG4 rakennuslupaa: Ympäristölautakunta hylkäsi oikaisuvaatimuksen.
- 23.2.2021 § 16 Ympäristölautakunnan päätös korjaus- ja uudelleen käsittelyvaatimuksesta koskien voimaloiden WTG 1-3 ja 5-6 ja 8-16 rakennuslupia: Ympäristölautakunta hylkäsi korjaus- ja uudelleen käsittelyvaatimuksen.
- 23.11.2021 Muutettu osayleiskaava 14 voimalalle saavutti lainvoiman

Ympäristöluvan tarpeesta

Yleistä

Tuulivoimaloille ei vaadita ympäristölupaa ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n laitosluettelon perusteella. Sen sijaan tuulivoimalalta voidaan kuitenkin edellyttää ympäristölupaa, mikäli toiminnasta saattaa aiheutua naapuruussuhdelain (26/1920) 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta melu- tai välkevaikutuksista johtuen lähialueen asukkaalle. Mikäli tuulivoima-asetuksen (VNa 1107/2015) mukaiset ulkomelun ohjearvot eivät tehdyn mallinnuksen mukaan ylity, ei ympäristölupa lähtökohtaisesti ole tarpeen. Kaavan muutos ja meluselvityksen ajantasaisuus

Osayleiskaavaa koskevasta valituksesta antamassaan päätöksessä Hallinto-oikeus on pitänyt tehtyjä meluselvityksiä riittävinä ja ei ole nähnyt syytä arvioida toisin sen johdosta, että valituksessa mainitussa lomarakennuksessa on painovoimainen ilmanvaihto.

Osayleiskaavaa on muutettu hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti meluselvityksen laatimisen jälkeen poistamalla kaavasta yksi voimalan kaavamerkintä (TV-1 ts. TWG 1) ja sen tiemerkinä. Muiden tuulipuiston voimaloiden sijainteja ei ole muutettu. Meluselvitykset on tehty alkuperäisen osayleiskaavan 15 voimalan mukaan, joista yksi on siis sittemmin poistettu kaavasta. Kyseinen muutos oletettavasti vähentää tuulipuiston meluvaikutuksia ympäristölle, joten ei ole aiheellista määrätä toiminnanharjoittajaa teettämään uusia melututkimuksia.

Johtopäätös

Selänteen ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan Pajuperän tuulipuiston toiminnasta ei etukäteen arvioituna aiheudu sellaisia vaikutuksia, joiden perusteella tuulipuiston toiminnalle tulisi vaatia ympäristölupaa. Toiminnanharjoittajan esittämien melu- ja välkemallinnusten perusteella ympäristön asuntojen tai loma-asuntojen tai niihin varattujen alueiden piha-alueille ei kohdistu toiminnasta aiheutuen raja-arvoja ylittävää melua tai välkevaikutuksia. Rakennusluvut ovat lainvoimaisia ja melumallinnukset on hyväksytty, joten tässä vaiheessa asiassa ei ole aihetta jatkotoimenpiteisiin.

Sanna Rätty Ympäristöjohtaja Peruspalvelukuntayhtymä Selänne p. 040 3008 270
sanna.ratty@selanne.net Ollintie 26, 86800 Pyhäsalmi

Keijo Lähetkankaan vastine 8.6.2022:

Hyvä Sanna Rätty.

Kiitoksia 6.6.2022 saamastani vastineesta 5.5.2022 lähettämäni kirjeeseen.

Vastineesta voin tulkita, että en ehkä osannut esittää asiaani kyllin selvästi ja ymmärrettävästi. Tämän vuoksi olen laatinut kommentit annettuun vastineeseen 20220608_Selanne_kommentit.pdf. Olette antaneet vastineen tiedoksi ympäristölautakunnalle. Tästä syystä pyydän teitä toimittamaan edelleen tämä viestin ympäristölautakunnalle. Olen laatinut ympäristölautakuntaa varten oheisen 20220608_ymparistolautakunta.pdf kirjeen, ja sen liitteinä ovat:

- Kirje ympäristöjohtajalle 20220505_Selanne.pdf
- Kommentit vastineeseen 20220608_Selanne_kommentit.pdf ja
- ympäristötarkastajan lausunto Lausunto_ympäristöluvan_tarpeesta_28.6.2019.pdf (joka on kommenttikirjeen liite).

Olkaa hyvä ja toimittakaa tämä koko aineisto ympäristölautakunnalle, sillä minulla ei ole heidän yhteystietojaan muutoin kuin puheenjohtajan osalta. Kuten aikaisemmin totesin, asia on mutkikas ja sen esittäminen kirjallisesti on haastavaa. Siitä syystä pyydän, että kun asiaa valmistellaan käsiteltäväksi, se tehtäisiin hyvässä vuorovaikutuksessa kanssani. Haluan kaikin tavoin auttaa asian käsittelyssä ja tietenkin haluan myös että näkemykseni tulee ymmärretyksi päätöstä tehtäessä.

En edelleenkaan näe haittaa siitä, että tuulipuisto toteutetaan hallinto-oikeuden ratkaisun mukaisesti edellyttäen voimaloille ympäristöluvat,

Terveisin

Keijo Lähetkangas

1/1 Vaatimukset ympäristösuojeluviranomaiselle 8.6.2022

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen ympäristölautakunta

Tiedoksi ympäristöjohtaja Sanna Rätty, Peruspalvelukuntayhtymä Selänne

Sain ympäristöjohtajalta 6.6.2022 vastineen 5.5.2022 lähettämäni kirjeeseen koskien Pajuperänkankaan rakennuslupia. Ympäristölautakunta oli vastineen jakelussa.

Pyysin kirjeessä aluehallintoviraston ohjeen mukaisesti Haapajärven kaupungin ympäristösuojeluviranomaista arvioimaan uudelleen Pajuperänkankaan tuulipuiston ympäristöluvan tarpeen.

Pajuperänkankaan tuulipuiston rakennusluvat 15 voimalalle myönnettiin ennen tuulipuiston osayleiskaavan lainvoimaisuutta. Haapajärven kaupunginhallitus muutti osayleiskaavaa 23.11.2021 hallinto-oikeuden päätöksen johdosta ja kuulutti osayleiskaavan lainvoimaiseksi. Muutetun osayleiskaavan ja osayleiskaavan muuttuneiden määräysten johdosta:

1. Vaadin hallinto-oikeuden ratkaisuun perustuen ympäristösuojeluviranomaista rauettamaan tuulivoimalle #1 myönnetyn rakennusluvan ja edellyttämään muilta 14 voimalalta ympäristöluvat. Voimala #1 on muutetun osayleiskaavan vastainen ja melumallinnuksen mukaan matalataajuinen sisämelu ylittää mallinnuspisteessä N:o 6 (painovoimaisella ilmanvaihdolla varustetussa rakennuksessa) sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysasetuksen mukaiset toimenpiderajat, mikä johtaa lain eräistä naapurussuhteista 17 § rikkomiseen.

2. Vaihtoehtona 14 voimalan ympäristöluville, vaadin ympäristösuojeluviranomaista hyväksymään vain sellaisen tuulipuiston rakennusluvat ilman ympäristölupaa, jossa melumallinnuksessa toimenpiderajat eivät ylitä painovoimaisella ilmanvaihdollavarustetussa lomarakennuksessa mallinnuspisteessä N:o 6.

Näiden vaatimusten tarkemmiksi perusteluiksi esitän ympäristöjohtajalle lähettämäni kirjeen ja ympäristöjohtajan vastineeseen tekemäni kommentit. Annan mielelläni

lisätietoja viranomaisille asiasta, jotta väärinymmärryksiltä vältytään. Toivon asialle pikaisesta käsittelystä kuntayhtymä Selänteen ympäristölautakunnassa.

Terveisin
Keijo Lähetkangas

1/3 SELÄNNE Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut

6.6.2022

Keijo Lähetkangas

Kommentit/täydennykset sinisellä (Keijo Lähetkangas 8.6.2022)

Pajuperänselän tuulipuiston rakennusluvista

Viite: Ympäristöjohtaja Sanna Rädylle osoitettu kirje 5.5.2022

Asian taustaa

- 17.11.1992 vaati Haapajärven kaupungin rakennustarkastaja ja valvontalautakunta tehtäväksi puheena olevaan lomarakennukseen painovoimaisen ilmanvaihdon.
- 1993-1994 rakennusaikana tehtiin ilmanvaihtoikkunat ja -luukut rakennuksen ulkoseiniin rakennusluvan mukaisesti. Avoin ilmanvaihtoikkuna/luukku ei vaimenna melua ollenkaan (laskennallisesti vaimennus on 0 dB). Tämän voi helposti itse havaita/varmistaa "laittamalla korvan" vuoroin avoimen ikkunan "sisäpuolelle" ja "ulkopuolelle" - kuulohavainto ympäristön melusta on kummassakin tapauksessa täsmälleen sama. Asian voi vahvistaa desibelimittarilla, mittaamalla melutason avoimen ikkunan "ulkopinnan" ja "sisäpinnan" tasosta.
- 28.5.2018 Meluselvitys, Pöyry Finland Oy, esitetty kaavaselvityksen liitteenä
- 4.2.2019 § 6 Haapajärven kaupunginvaltuusto hyväksyi Pajuperänselän tuulivoimahankkeen osayleiskaavan
- 28.6.2019 Liitteenä: Lausunto_ympäristöluvan_tarpeesta_28.6.2019.pdf. On huomattava, että ympäristötarkastaja perustaa lausuntonsa hyväksytyn kaavan meluselvityksiin eikä rakennettavan lopullisen 14 voimalan melumallinnuksiin. Lausunto ei siten perustu puiston lopulliseen voimalatyyppiin, kokoonpanoon, mallinnukseen eikä lainvoimaiseen kaavaan.
- 25.6.2020 § 54 - 67 Rakennustarkastajan rakennuslupapäätökset voimaloille WTG 1-3, 5-6, 8-16
- 16.12.2020 Ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisen lausunto WTG 4 (TV-4) rakennusluvan oikaisuvaatimuksesta (rakennusluvan oikaisuvaatimuksen käsittelyvaiheessa rakennustarkastajan pyytämä lausunto, jossa mainitaan ympäristöluvan tarpeesta: "ympäristöterveys- ja ympäristönsuojeluviranomaisen arvion mukaan tuulipuiston toiminnasta ei aiheudu sellaista vaikutusta ympäristöön, että ympäristölupaa naapurussuhdelain perusteella edellytettäisiin")
- 8.1.2021 Hallinto-oikeuden päätös 61/2021 osayleiskaavan hyväksymistä koskevasta valituksesta: Hallinto-oikeus hyläen valituksen muutoin kumoaa valtuuston osayleiskaavan hyväksymistä koskevan päätöksen osayleiskaavassa osoitetun yhden tuulivoimaloiden alueen (tv-1; nro 1) ja tälle alueelle osoitetun tuulivoimalaitoksen ohjeellista sijaintia koskevan merkinnän sekä tarpeettomana tälle tv-1-alueelle osoitetun ohjeellista tielinjausta koskevan merkinnän osalta. Samalla muuttuu koko osayleiskaava-aluetta koskeva tuulivoimaloiden enimmäismäärään liittyvä kaavamääräys siten, että yleiskaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille voidaan sijoittaa yhteensä enintään 14 tuulivoimalaa ja niiden vaatima rakennusoikeus.
- 23.2.2021 § 15 Ympäristölautakunnan päätös oikaisuvaatimuksesta koskien voimalan WTG4 rakennuslupaa: Ympäristölautakunta hylkäsi oikaisuvaatimuksen.
- 23.2.2021 § 16 Ympäristölautakunnan päätös korjaus- ja uudelleen käsittelyvaatimuksesta koskien voimaloiden WTG 1-3 ja 5-6 ja 8-16 rakennuslupia: Ympäristölautakunta hylkäsi korjaus- ja uudelleen käsittelyvaatimuksen.
- 23.11.2021 Haapajärven kaupungin hallitus muutti osayleiskaavaa hallinto-oikeuden päätöksen perusteella. Kaupungin hallitus **liitti hallinto-oikeuden ratkaisun osaksi** kaavaa

2/3 SELÄNNE Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut

6.6.2022

ja sen määräyksiä. Muutetun osayleiskaavan lainvoimaisuus perustuu hallinto-oikeuden ratkaisuun - eikä kunnanvaltuuston uuteen hyväksyntään.

- 23.11.2021 Muutettu osayleiskaava 14 voimalalle saavutti lainvoiman
- 23.11.2021 jälkeen ympäristösuojeluviranomainen **ei ole arvioinut** ympäristöluvan tarvetta uudelleen huolimatta muutoksista kaavaan määräyksiin ja tuulipuiston kokoonpanoon.

Ympäristöluvan tarpeesta

Yleistä

Tuulivoimaloille ei vaadita ympäristölupaa ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n laitosluettelon perusteella. Sen sijaan tuulivoimalalta voidaan kuitenkin edellyttää ympäristölupaa, mikäli toiminnasta saattaa aiheutua naapurussuhdelain (26/1920) 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta melu- tai värähtelyvaikutuksista johtuen lähialueen asukkaalle. Mikäli tuulivoima-asetuksen (VNa 1107/2015) mukaiset ulkomelun ohjearvot eivät tehdyn mallinnuksen mukaan ylitä, ei ympäristölupa lähtökohtaisesti ole tarpeen.

Ympäristölupaharkintaa tehtäessä on otettava lisäksi huomioon sisätilamelua koskevat **sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysasetuksen mukaiset toimenpiderajat**.

Kaavan muutos ja meluselvityksen ajantasaisuus

Osayleiskaavaa koskevasta valituksesta antamassaan päätöksessä Hallinto-oikeus on pitänyt tehtyjä meluselvityksiä riittävinä ja ei ole nähnyt syytä arvioida toisin sen johdosta, että valituksessa mainitussa lomarakennuksessa on painovoimainen ilmanvaihto.

Hallinto-oikeus ei pitänyt **kaavaan tehtyjä selvityksiä** puutteellisina vaikka valituksessa esitetyssä lomarakennuksessa on painovoimainen ilmanvaihto *"kun otetaan huomioon se, mitä edellä (hallinto-oikeuden ratkaisussa) on todettu rakennuslupakäsittelyn edellyttämistä selvityksistä"*. Hallinto-oikeus ei ota kantaa ratkaisussaan myönnettyjen rakennuslupien selvitysten riittävyydestä, koska ne eivät olleet valituksessa ja mukana. Sen sijaan hallinto-oikeus vaati rakennuslupien melumallinnukset tehtäväksi tarkoin toteutuksen ja käytettävän voimalatyyppin mukaan.

Osayleiskaavaa on muutettu hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti meluselvityksen laatimisen jälkeen poistamalla kaavasta yksi voimalan kaavamerkintä (TV-1 ts. TWG 1) ja sen tiemerkit. Muiden tuulipuiston voimaloiden sijainteja ei ole muutettu. Meluselvitykset on tehty alkuperäisen osayleiskaavan 15 voimalan mukaan, joista yksi on siis sittemmin poistettu kaavasta. Kyseinen muutos oletettavasti vähentää tuulipuiston meluvaikutuksia ympäristölle, joten ei ole aiheellista määrätä toiminnanharjoittajaa teettämään uusia melututkimuksia.

Tämä tiedetään **vasta, kun** mallinnukset tehdään hallinto-oikeuden ratkaisun mukaisesti **lopullisella** tarkalla **kokoonpanolla** ja **valmistajan** melun **takuuarvoilla**. Valmistajan takuuarvot eivät ole olleet käytössä rakennuslupien melumallinnuksessa vaikka mallinnusohjeistus (YM OH 2/2014) sitä vaatii. Käytetyn voimalan oikeat valmistajan takuuarvot ovat mahdollisesti nyt käytettävissä. 2 dB lisääminen valmistajan ilmoittamaan melupäästöön ei ole suunnittelumääräysten, asetusten tai lausuntojen mukainen tapa saada aikaan valmistajan takaama melupäästöarvo. Kyseessä on melumallintajien tapa toimia tuulivoimayhtiöiden **sisäisissä arvioinneissa**, kun valmistaja ei takaa arvoa. YM OH 2/2014 mukaan valmistajan **takuuarvoja on käytettävä** rakennuslupavaiheessa.

Johtopäätös

Selänteen ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan Pajuperän tuulipuiston toiminnasta ei etukäteen arvioituna aiheudu sellaisia vaikutuksia, joiden perusteella tuulipuiston toiminnalle

3/3 SELÄNNE Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut

6.6.2022

tulisi vaatia ympäristölupaa. Toiminnanharjoittajan esittämien melu- ja välkemallinnusten perusteella ympäristön asuntojen tai loma-asuntojen tai niihin varattujen alueiden piha-alueille ei kohdistu toiminnasta aiheutuen raja-arvoja ylittävää melua tai välkevaikutuksia. Rakennusluvut ovat lainvoimaisia ja melumallinnukset on hyväksytty, joten tässä vaiheessa asiassa ei ole aihetta jatkotoimenpiteisiin.

Hallinto-oikeuden ratkaisussa:

Meluselvitysten riittävyyttä arvioitaessa on lisäksi otettava huomioon, että tuulivoimaloiden rakentamisen edellytyksenä olevaa rakennuslupaa haettaessa on esitettävä voimaloiden tarkka sijoitus, yksilöitävä rakennettava tuulivoimalatyypin ja esitettävä muu lupahakemuksen ratkaisemiseksi tarpeellinen selvitys, kuten meluselvitys. Rakennuslupaharkintaa sitoo muun ohella se, että yleiskaavassa annetun määräyksen perusteella alueen suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon valtioneuvoston tuulivoimaloiden ulkomelua koskevan asetuksen ohjeavrot ja sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysasetuksen mukaiset toimenpiderajat.

Jos tuulivoimalan toiminnasta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta meluhaitan vuoksi, toiminnan harjoittaminen edellyttää rakennusluvasta lisäksi, että sitä varten on myönnetty ympäristölupa. Ympäristölupamenettelyn tarkoituksena on viime kädessä varmistaa, ettei toiminnasta aiheudu kohtuutonta meluhaittaa asutukselle.

Lausuntojen (esim. Lausunto_ympäristölupien_tarpeesta_28.6.2019.pdf) arviota ympäristölupien tarpeesta ei ole tehty perustuen 1) lomarakennuksen todelliseen meluvaimennukseen ja 2) rakennusluvien 14 voimalan melumallinnukseen valmistajan takuuarvoilla ja 3) lopulliseen lainvoimaiseen osayleiskaavaan ja sen kaavamääräyksiin, vaan lausunnot perustuvat osayleiskaavan vuonna 2018 melumallinnukseen. Hallinto-oikeus tähdentää ratkaisussaan, että arvio ympäristölupien tarpeesta tehdään lopullisten toteutuksen mallinnusten ja olosuhteiden perusteella.

Rakennusluvien käsittelyssä ei ole otettu huomioon sitä, että mallinnuspisteen N:o 6 lomarakennuksessa on painovoimainen ilmanvaihto. Painovoimainen ilmanvaihto aiheuttaa kuitenkin sen tosiseikan, että rakennuksen ilmastointiverkko on käytännössä 0 dB. Melun eteneminen noudattaa ainoastaan luonnonlakeja, ei mielipiteitä, lausuntoja tai toiveita. Kun 0 dB vaimennus otetaan huomioon, tähän asti tehtyjen mallinnusten mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysasetuksen (545/2015) toimenpiderajat ylittyvät mallinnuspisteessä N:o 6. Hallinto-oikeus korostaa ratkaisussaan, että rakennuslupavaiheen melumallinnukset tulee tehdä tarkasti kaikki seikat huomioiden. Hallinto-oikeuden ratkaisun sanamuoto "Jos tuulivoimalan toiminnasta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta..." on kirjoitettu sellaiseen muotoon, että nähdäkseni ympäristölupien vaatimusten ehdot toteutuvat tässä asiassa selvästi.

Ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluiden vastaus 20.6.2022

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne, ympäristöjohtaja

Haapajärven Pajuperänkankaan tuulipuiston ympäristöluvista

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen rakennusvalvontaviranomainen on myöntänyt rakennusluvut Haapajärven Pajuperänkankaan Tuulivoima Oy:lle Pajuperänkankaan tuulipuiston 14 tuulivoimalalle. Rakennusluvasta käsitellyn yhteydessä rakennusvalvonta on pyytänyt lausunnot Selänteen ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisilta. Ympäristölupia ei ole vaadittu. Rakennusluvut ovat lainvoimaisia.

Keijo Lähetkangas on lähettänyt ympäristöjohtaja Sanna Rädylle 5.5.2022 päivätyn kirjeen, jossa pyytää ympäristöviranomaisista harkitsemaan uudelleen Pajuperänkankaan tuulipuiston ympäristöluvan tarpeen. Ympäristöjohtaja Sanna Rätty on lähettänyt vastauksen Lähetkankaan kirjeeseen 6.6.2022, jossa kerrotaan, että Selänteen ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan Pajuperän tuulipuiston toiminnasta ei etukäteen arvioituna aiheudu sellaisia vaikutuksia, joiden perusteella tuulipuiston toiminnalle tulisi vaatia ympäristölupaa. Keijo Lähetkangas on lähettänyt ympäristöjohtajalle sähköpostiviestin 8.6.2022, jonka liitteenä on toimittanut omat kommenttinsa ympäristöjohtajan kirjeeseen 6.6.2022, ympäristötarkastaja Pekka Peurasen lausunnon ympäristöluvan tarpeesta 28.6.2019, sekä ympäristölautakunnalle osoitetun kirjeen, jossa esittää vaatimuksia ympäristönsuojeluviranomaiselle ja pyytää, että asia käsitellään pikaisesti ympäristölautakunnassa. Kirjeessä esitetyt vaatimukset ovat seuraavat:

1. Vaadin hallinto-oikeuden ratkaisuun perustuen ympäristösuojeluviranomaisista rauettamaan tuulivoimalle #1 myönnetyn rakennusluvan ja edellyttämään muilta 14 voimalalta ympäristöluvat. Voimala #1 on muutetun osayleiskaavan vastainen ja melumallinnuksen mukaan matalataajuinen sisämelu ylittää mallinnuspisteessä N:o 6 (painovoimaisella ilmanvaihdolla varustetussa rakennuksessa) sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysasetuksen mukaiset toimenpiderajat, mikä johtaa lain eräistä naapuruussuhteista 17 § rikkomiseen.
2. Vaihtoehtona 14 voimalan ympäristölueille, vaadin ympäristösuojeluviranomaisista hyväksymään vain sellaisen tuulipuiston rakennusluvat ilman ympäristölupaa, jossa melumallinnuksessa toimenpiderajat eivät ylitä painovoimaisella ilmanvaihdolla varustetussa lomarakennuksessa mallinnuspisteessä N:o 6.

Lisäksi Lähetkangas on lähettänyt ympäristöjohtajalle osoitetun sähköpostiviestin 15.6.2022:

Sain lupasihteeriltä oheisen voimalan WTG 1 rakennusluvan rauettamisen katselmuspöytäkirjan. Miten katselmus on voitu pitää ja sen pöytäkirja on voitu laatia ja allekirjoittaa 8.1.2021, vaikka hallinto-oikeuden päätös on tehty vasta 28.1.2021? Lisäksi hallinto-oikeuden päätös tuli lainvoimaiseksi vasta 7.10.2021, ja Haapajärven kaupunginhallitus kuulutti muutetun kaavan lainvoimaiseksi 23.11.2021. Nähdäkseni katselmus rauettamisesta ja katselmuksen pöytäkirja olisi voitu laatia ja allekirjoittaa käytännössä vasta 23.11.2021 jälkeen. Milloin katselmus on pidetty ja milloin pöytäkirja on laadittu ja allekirjoitettu? Selänteen kuulumuksissa rakennusluvan rauettaminen ei ole näkynyt, saanko kuulumuksen nähtäväkseni.

Katselmuspöytäkirjan oikeellisuus ja aitous on tärkeä asia, mutta oleellisempi seikka tässä vaiheessa on kuitenkin 14 muun voimalan ympäristöluvitus. Ympäristöluvat ovat hallinto-oikeuden päätöksen ja lainvoimaiseksi kuulutetun kaavan mukaan välttämättömät, sillä toimenpiderajat ylittyvät matalataajuisen melun osalta mallinnuspisteessä N:o 6.

Vastineet Lähetkankaan vaatimuksiin:

Tuulivoimala #1 rakennusluvan rauettaminen

Tuulivoimala WTG1:lle myönnetty rakennuslupa on rauennut, koska lupapäätös on myönnetty ehdolla, että kaava saa lainvoiman. Koska kaava on tuulivoimalan 1 osalta kumottu hallinto-oikeuden päätöksellä, raukeaa tällöin myös rakennuslupa. MRL 201 a §:n 1 monentien mukaan lupa katsotaan rauenneeksi, jos asemakaava ei tule voimaan. Kun raukeaminen tapahtuu suoraan lain nojalla, raukeamisesta ei tarvitse tehdä erillistä viranomaispäätöstä.

Rakennustarkastajan laatima katselmuspöytäkirja on siten tarpeeton ja se on laadittu

jälkikäteen tarkoituksena todistaa, että rakennuslupa on rauennut. Päivämäärän osalta on tapahtunut kirjoitusvirhe.

Ympäristönsuojeluviranomaisen näkemys ympäristöluvan tarpeesta

Ympäristöjohtajan kirjeessä 6.6.2022 on selostettu tuulivoimaloiden ympäristöluvan tarpeesta:

Tuulivoimaloille ei vaadita ympäristölupaa ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n laitoslue-
luettelon perusteella. Sen sijaan tuulivoimalalta voidaan kuitenkin edellyttää ympäristölupaa, mikäli toiminnasta saattaa aiheutua naapuruussuhdelain (26/1920) 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta räsitus- tai väikevaikutuksista johtuen lähialueen asukkaalle. Mikäli tuulivoima-asetuksen (VNa 1107/2015) mukaiset ulkomelun ohjeet eivät tehdyt mallinnuksen mukaan ylity, ei ympäristölupa lähtökohtaisesti ole tarpeen.

Selänteen ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan Pajuperän tuulipuiston toiminnasta ei etukäteen arvioituna aiheudu sellaisia vaikutuksia, joiden perusteella tuulipuiston toiminnalle tulisi vaatia ympäristölupaa. Toiminnanharjoittajan esittämien melu- ja väike-
mallinnusten perusteella ympäristön asuntojen tai loma-asuntojen tai niihin varattujen alueiden piha-alueille ei kohdistu toiminnasta aiheutuen raja-arvoja ylittävää melua tai väike-
vaikutuksia. Rakennusluvut ovat lainvoimaisia ja melumallinnukset on hyväksytty, joten tässä vaiheessa asiassa ei ole aihetta jatkotoimenpiteisiin.

Lähetkangas viittaa 15.6.2022 viestissään, että Ympäristöluvat ovat hallinto-oikeuden päätöksen ja lainvoimaiseksi kuulutetun kaavan mukaan välttämättömät.

Hallinto-oikeus toteaa kuitenkin päätöksessään (61/2021) seuraavasti:

Jos tuulivoimalan toiminnasta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta räsitus- meluhaitan vuoksi, toiminnan harjoittaminen edellyttää rakennusluvun lisäksi, että sitä varten on myönnetty ympäristölupa.

Ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan edellä mainittua kohtuutonta räsitus- meluhaitan vuoksi ei etukäteen arvioituna aiheudu.

Terveydensuojeluviranomaisen näkemys

Lähetkankaan näkemyksen mukaan ympäristölupaa ja rakennuslupaa harkittaessa tulee huomioida asumisterveysasetuksen (545/2015) mukaiset toimenpiderajat. Erityisesti tuulivoiman aiheuttaman melun terveyshaittaa aiheuttavat tekijät Lähetkangas on tuonut esiin.

Asumisterveysasetuksen säädöksiä sovelletaan asuntojen ja muiden oleskelutilojen terveydellisten olosuhteiden valvontaan. Asunnolla tarkoitetaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 113 §:ssä asuinkäyttöön hyväksytyssä rakennuksessa olevaa asuntoa, joka on päätarkoituksen mukaisesti tarkoitettu asumiseen.

Muina oleskelutiloina lähtökohtaisesti pidetään kouluja, päiväkoteja sekä muita terveydensuojelulain (763/1994) 13 §:n mukaisia ilmoitusvelvollisia kohteita sekä julkisia kokoontumistiloja tai pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitettuja tiloja.

Terveyshaittaepäilyjen osalta terveydensuojelulain valvonnan piiriin kuuluvat myös muut sisätilat, mutta asumisterveysasetuksen melun altistumistekijöitä koskevia vaatimuksia ei sellaisinaan voida soveltaa. Lisäksi on huomioitava altistumisen todennäköisyys, toistuvuus ja kesto, sekä mahdollisuus välttää tai poistaa altistava tekijä. Edellä mainitut asia koskevat siis valvonnassa esiin tulleita terveyshaittaepäilyjä.

Asumisterveysasetuksen säädöksiä ei sovelleta Lähetkankaan lomarakennukseen.

Lisäksi on syytä huomioida Pohjois-Suomen Hallinto-oikeuden päätös 61/2021: Asumisterveysasetuksen mukaiset sisätilan meluarvojen toimenpiderajat alittuvat reseptoripisteillä mallinnetusta voimalatyyppistä riippuen 1 - 5 dB:n ilmäänieristävyydellä. Tämä on saavutettavissa varsin kevyellä ulkovaipan rakenteella. Asiaa ei ole syytä arvioida toisin sen johdosta, että valituksessa mainitussa lomarakennuksessa on painovoimainen ilmanvaihto. Tähän nähden ja kun otetaan lisäksi huomioon se, mitä edellä on todettu rakennuslupakäsittelyn edellyttämistä selvityksistä, ei meluselvityksiä ole pidettävä puutteellisina sillä valittajien mainitsemalla perusteella, ettei reseptoripisteen 6 rakennukselle ole tehty ilmäänieristysmittausta.

Toimivalta ympäristölupa-asioissa

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluiden toimintäsäännön (Ymp.ltk 31.3.2021 § 37) mukaan ympäristölautakunta päättää tärkeille pohjavesialueille ja asemakaava-alueille sijoittuvien ympäristölupien käsittelystä. Muutoin ratkaisuja toimivalta ympäristölupien osalta on siirretty ympäristönsuojelua hoitavalle viranhaltijalle.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen hallintosäännön (yhtymävaltuusto 10.5.2021) 87 §:n mukaan ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita.

Ympäristönsuojelua hoitava ympäristötarkastaja tulee antamaan päätöksen tuulipuiston ympäristöluvan tarpeesta. Päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta.

Ystävällisesti

Ympäristöjohtaja

Keijo Lähetkankaan vastine 21.6.2022:

Hyvä Juho Miettinen.

Viitaten Sanna Rädyn ilmoitukseen, että toimitte yhteyshenkilönä ympäristölupaasiassa, lähetän teille tämän lisätiedon Pajuperänkankaan tuulipuiston tuulivoimaloiden ympäristölupien tarpeen arviointia varten. Ympäristöjohtajalle aiemmin sähköpostilla lähettämäni aineisto on varmaankin käytettävissänne ympäristöluvan tarpeen arviointia varten.

Terveysturvallisuuden näkemys Sana Rädyn kirjeessä on tarkoitushakuinen ja ristiriidassa sen kanssa, että ympäristönsuojelun yleisenä tarkoituksena on turvata ympäristön viihtyvyys ja asumisturvallisuus etenkin rentoutumiseen ja lepoon tarkoitetuissa tiloissa. Vapaa-ajan asunnoksi/lomarakennukseksi tarkoitettua rakennusta käytetään juuri palautumiseen, lepoon ja rentoutumiseen. Käytännössä esimerkiksi kaavoitettaessa uusia vapaa-ajan asuntoalueita ovat kaikki ympäristövaatimukset tiukempia kuin tavanomaisten asumisympäristöjen kaavoituksessa. Asumisterveyden vaatimukset ovat vapaa-ajan asunnossa käytännössä tärkeämmät kuin tavallisessa vakituksessa asuinallossa.

Toisekseen on otettava huomioon, että matalataajuisen melun toimenpiderajat ylittyvät useissa mallinnuspisteissä, jos ja kun niissä on perinteiset rakennukset, joiden ilmanvaihto on painovoimainen. Olen tehnyt oheen tarkastelun mallinnus_7_9_10.pdf tuulipuiston matalataajuisen melumallinnuksen toimenpiderajojen ylittymisestä esimerkiksi mallinnuspisteissä 7, 9 ja 10. En omista kyseisiä rakennuksia enkä vastaa niistä,

mutta tiedän että asia pätee ainakin mallinnuspisteessä 7. Teidän ympäristötarkastajana ja virkavastuulla toimivana viranhaltijana tulee ottaa huomioon kaikkien ympäristön asukkaiden asuinolosuhteet, sillä mallinnuksen mukaan toimenpiderajat ylittyisivät myös näissä pysyväen asumiseen tarkoitetuissa rakennuksissa.

Tuulivoimahanke on tähän mennessä aiheuttanut jo ainakin yhden lomarakennuksen rakentamispäätöksen ja myönnetyn rakennusluvan peruuttamisen (kiinteistö 691-401-43-15). Ympäristöluvitusta edistäisi hankkeen hyväksyttävyyttä lähialueella asuvien osalta. Olen edelleenkin sitä mieltä, että ympäristöluvituksesta ei ole haittaa kenellekään - se vain toisi turvatakuut tavallisille ihmisille ilmeisten ongelmatilanteiden varalle. Vaatimus ympäristöluvista - kuten rakennuslupapäätökset - ovat luonteeltaan pysyviä ja vaikuttavat pitkään yli sukupolvien. Lisäksi muutettu osayleiskaava vaatii yksiselitteisesti ympäristölupia voimaloille.

Hyvää yhteistyötä ja vuorovaikutusta toivoen
Keijo Lähetkangas

Taulukko2

Tarkastelu Pajuperänpään tuulipuiston rakennusvitoksen melumallinnuksesta mallinnuspisteissä 7, 9 ja 10:

Taajuus	Mallinnus	Käytetty	painov.	Käytännön	Toimenpide-	Käytännön
Hz	tulos	vaimennus	vaimennus	melutaso	raja	marginaali
20,0	39,9	6,0	0,0	45,9	74,0	28,1
25,0	38,9	6,0	0,0	44,9	64,0	19,1
31,5	37,3	7,0	0,0	44,3	56,0	11,7
40,0	36,9	7,0	0,0	43,9	49,0	5,1
50,0	35,2	8,0	0,0	43,2	44,0	0,8
63,0	33,5	9,0	0,0	42,5	42,0	-0,5
80,0	31,6	10,0	0,0	41,6	40,0	-1,6
100,0	29,2	11,0	0,0	40,2	38,0	-2,2
125,0	26,2	12,0	0,0	38,2	36,0	-2,2
160,0	22,7	13,0	0,0	35,7	34,0	-1,7
200,0	20,3	14,0	0,0	34,3	32,0	-2,3

Tarkastelu Pajuperänpään tuulipuiston rakennusvitoksen melumallinnuksesta taajuuksilla 20-200 Hz mallinnuspisteessä N:o 7. Meluarvojen yksikkö on dB.

Taajuus	Mallinnus	Käytetty	painov.	Käytännön	Toimenpide-	Käytännön
Hz	tulos	vaimennus	vaimennus	melutaso	raja	marginaali
20,0	39,6	6,0	0,0	45,6	74,0	28,4
25,0	38,6	6,0	0,0	44,6	64,0	19,4
31,5	37,0	7,0	0,0	44,0	56,0	12,0
40,0	36,6	7,0	0,0	43,6	49,0	5,4
50,0	34,8	8,0	0,0	42,8	44,0	1,2
63,0	33,2	9,0	0,0	42,2	42,0	-0,2
80,0	31,3	10,0	0,0	41,3	40,0	-1,3
100,0	28,9	11,0	0,0	39,9	38,0	-1,9
125,0	25,9	12,0	0,0	37,9	36,0	-1,9
160,0	22,3	13,0	0,0	35,3	34,0	-1,3
200,0	19,9	14,0	0,0	33,9	32,0	-1,9

Tarkastelu Pajuperänpään tuulipuiston rakennusvitoksen melumallinnuksesta taajuuksilla 20-200 Hz mallinnuspisteessä N:o 9. Meluarvojen yksikkö on dB.

Taulukko2

Taajuus Hz	Mallinnus tulos	Käytetty vaimennus	painov. vaimennus	Käytännön melutaso	Toimenpide- raja	Käytännön marginaali
20,0	40,2	6,0	0,0	46,2	74,0	27,8
25,0	39,3	6,0	0,0	45,3	64,0	18,7
31,5	37,6	7,0	0,0	44,6	56,0	11,4
40,0	37,3	7,0	0,0	44,3	49,0	4,7
50,0	35,5	8,0	0,0	43,5	44,0	0,5
63,0	33,9	9,0	0,0	42,9	42,0	-0,9
80,0	31,9	10,0	0,0	41,9	40,0	-1,9
100,0	29,6	11,0	0,0	40,6	38,0	-2,6
125,0	26,6	12,0	0,0	38,6	36,0	-2,6
160,0	23,0	13,0	0,0	36,0	34,0	-2,0
200,0	20,7	14,0	0,0	34,7	32,0	-2,7

Tarkastelu Pajuperänkankaan tuulipuiston rakennusvituksen melumallinnuksesta taajuuksilla 20-200 Hz mallinnuspisteessä N:o 10. Meluarvojen yksikkö on dB.

ASIAN KÄSITTELY

Toiminnanharjoittajan vastine valitukseen (kuuleminen)

ABO Wind Oy:ltä pyydettiin 29.6.2022 vastine valitukseen:

Vastine Keijo Lähetkankaan valitusasiaan

Tuulivoimaloille ei vaadita ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n laitosluektion perusteella ympäristölupaa. Tuulivoimaloilta voidaan kuitenkin edellyttää ympäristölupaa, mikäli sen toiminnasta saattaa aiheutua lähialueen asutukselle kohtuutonta räsitusä melu- tai välikeikutuksen vuoksi.

Pajuperänkankaan rakennuslupiin liittyen melu- ja väkemmainnusten perusteella tuulivoimapuisto ei aiheuta lähialueen asutukselle kohtuutonta räsitusä melu- tai välikeikutusten vuoksi etukäteen arvioituna. Pajuperänkankaan tuulivoimaloita ei ole vielä rakennettu, eikä siten ole myöskään osoitettavissa, että tuulivoimaloista todella aiheutuisi kohtuutonta räsitusä melu- tai välikeikutuksista johtuen. Pajuperänkankaan tuulivoimapuistolle ei siten voida vaatia ympäristölupaa.

Valituskirjelmässä mainitun lomarakennuksen osalta yhdymme Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen (61/2021) sekä PPKY Selänteen ympäristöjohtaja Sanna Rädyn kirjjeisiin (6.6.2022 ja 20.6.2022), joissa todetaan, että asumisterveysasetuksen mukaiset sisätilan meluarvojen toimenpiderajat alittuvat kaikilla reseptoripisteillä varsin pienillä ilmanäänieristysarvoilla ja kevyillä ulkovaipan rakenteilla, ja että kyseiseen lomarakennukseen ei muutoinkaan sovelleta asumisterveysasetuksen sisätilan meluarvojen toimenpiderajoja. Valittaja on tulkinnut hallinto-oikeuden edellyttävän päätöksessään hankkeelle ympäristölupaa, mutta hallinto-oikeuden perustelut eivät ilmennä vaatimusta ympäristöluvulle, eikä hallinto-oikeus voi muutenkaan yleiskaavaa koskevassa valitusasiassa määrätä ympäristöluvan tarpeesta.

Yleisesti tuulivoimaloiden ympäristölupiin ei liity oikeudellista epäselvyyttä. Valittaja on esittänyt useita aiheettomia ja poikkeuksellisia muutosvaatimuksia koskien Haapajärven Pajuperänkankaan Tuulivoima Oy:n hanketta. Mahdollisen oikeudenkäynnin osalta Haapajärven Pajuperänkankaan Tuulivoima Oy:llä on oikeus hakea korvauksia oikeudenkäyntikulusta (Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa §95 ja §96).

Helsingissä 31.8.2022

Valittajan vastine toiminnanharjoittajan vastineeseen

Toiminnanharjoittajan vastine annettiin tiedoksi Lähetkankaalle 1.9.2022, johon hänelle varattiin mahdollisuus antaa oma vastine:

Hyvä ympäristötarkastaja Juho Miettinen (ja ympäristöjohtaja Sanna Rätty)

Olen kommentoinut tuulivoimayhtiön toimitusjohtajan vastineen ja yksityiskohtaiset kommenttini löytyvät oheisesta 20220908_ABO.pdf asiakirjasta.

Nähdäkseni tilanne Pajuperänkankaan tuulipuiston ympäristölupien tarpeen uudelleenarvioinnin suhteen on seuraava.

1. Ympäristöjohtaja Sanna Rädyn 20.6.2022 kirjeen mukaan PPKY Selänteen ympäristöjohtaja on tehnyt päätöksen, että ympäristölupien tarve arvioidaan Pajuperänkankaan tuulipuiston osalta uudelleen.

2. Ympäristöjohtajan kirjeen mukaan ei mielestäni vallitse erimielisyyttä siitä, että tähän asti tehtyjen melumallinnusten mukaan pienitaajuisen melun osalta asumisterveysasetuksen (545/2015) mukaiset toimenpiderajat saattavat ylittyä omistamassani lomarakennuksessa, kun rakennuksen todellista 0 dB ilmääneneristävyyden arvoa käytetään mallinnuksessa.

3. PPKY Selänteen terveydensuojeluviranomaisen mukaan kohdan kaksi mukaisella melutason toimenpiderajojen ylityksellä lomarakennuksessa ei ole merkitystä, koska sanotun asumisterveysasetuksen vaatimuksia ei sovelleta kyseiseen lomarakennukseen. Viranomaisen mukaan lomarakennuksen käyttäjällä on mahdollisuus välttää tuulipuiston aiheuttamalta terveyshaitalta välttämällä oleskelua ja asumista lomarakennuksessa.

4. Nähdäkseni tuulivoimayhtiön toimitusjohtaja yhtyy vastineessaan edellä kohdissa 2 ja 3 esitettyihin näkemyksiin. Lisäksi ymmärtääkseni toimitusjohtajan mukaan vasta mittaukset tuulipuiston rakentamisen jälkeen voisivat osoittaa toimenpiderajojen ylittymisen.

5. Tuulivoimaloiden melun mallintaminen tulee tehdä ympäristöhallinnon ohjeen OH 2/2014 (Liite) mukaisesti. Ohje määrää sivun 9 viimeisessä kappaleessa seuraavasti: "Ympäristölupamenettelyn yhteydessä selvitetään miten melualueelle mahdollisesti jäävien asuinrakennusten, loma-asumiseen käytettävien rakennusten tai muiden erityistä suojaa edellyttävien alueiden melutasot alittavat melun suunnittelu- tai tunnusarvon."

6. Haapajärven kaupungin kaavoitusviranomainen on käyttänyt lainvoimaiseksi kuulutetun kaavan melumallinuksissa suunnittelu-/tunnusarvoina asumisterveysasetuksen toimenpiderajoja kaikille asunnoille, myös loma-asunnoille. Samoin PPKY Selänteen rakennustarkastaja on käyttänyt rakennuslupien melumallinuksissa kaikille asunnoille samoja asumisterveysasetuksen mukaisia suunnitteluarvoja, vaikkakaan ei ole tuulipuiston kokoonpanon, meluvaimennuksen ja valmistajan melupäästöjen takuuarvojen osalta noudattanut OH 2/2014 ohjeistusta.

7. Mihin lakiin, asetukseen, lainvoimaiseen viranomaismääräykseen tai KHO:n ennakkopäätökseen perustuu PPKY Selänteen terveydensuojeluviranomaisen ja ympäristöjohtajan näkemys olla soveltamatta loma-asuntoni yhteydessä asumisterveysasetuksen mukaisia toimenpiderajoja suunnittelu-/tunnusarvoina arvioitaessa tuulipuiston ympäristöluvituksen tarvetta? Jos asumisterveysasetuksen toimenpiderajoja ei sovelleta lomarakennuksen melutason arvioinnissa, niin mistä löytyy se asetus, joka säättää lomarakennuksille tai muille erityistä suojaa vaativille kohteille tarkoitettut toimenpiderajat, ja miksi PPKY Selänteen rakennustarkastaja ei ole niitä rakennuslupavaiheessa soveltanut?

Pyydän PPKY Selänteen ympäristöjohtajaa vastaamaan viipymättä kohdassa 7 esittämiini kysymyksiin. Lisäksi en hyväksy terveydensuojeluviranomaisen ennakoimaa tarvetta välttää oleskelua lomarakennuksessani tuulivoimaloiden melusta johtuvien terveyshaittojen vuoksi.

Korostan ympäristötarkastajalle edelleen, että kaava-asian valituksen ratkaisussa hallinto-oikeus piti osayleiskaavan meluselvityksiä ainoastaan kaavaa varten riittävinä, hallinto-oikeus totesi: "Asiaa ei ole syytä arvioida toisin sen johdosta, että valituksessa mainitussa lomarakennuksessa on painovoimainen ilmanvaihto. Tähän nähden ja kun otetaan lisäksi huomioon se, mitä edellä on todettu rakennuslupakäsittelyn edellyttämistä selvityksistä, ei meluselvityksiä ole pidettävä puutteellisina sillä valittajien mainitsemalla perusteella, ettei reseptoripisteen 6 rakennukselle ole tehty ilmäänieristysmittausta." Tässä hallinto-oikeus

totesi, ettei painovoimaisella ilmanvaihdolla varustetulle rakennukselle ole tarvinnut erikseen tehdä ilmaäänien eristysmittausta (joka jo luonnonlakienkin mukaan on 0 dB), kunhan painovoimaisella ilmanvaihdolla varustetun rakennuksen olemassaolo otetaan huomioon rakennuslupavaiheen melumallinuksissa ja ympäristölupaharkinnassa. Lomrakennuksen ilmaäänieristyksen arvona tulee siten käyttää 0 dB arvoa.

Melumallinnusta ja -todennusta ohjaavat keskeiset ohjeet: OH 2/2014, OH 3/2014 ja OH 4/2014. Koska hanke on YVA hanke, tulee noudattaa myös YVA-lain mukaisesti yhteysviranomaisen yhteenvedoa ja sen vaatimuksia meluvaikutusten osalta.

Tehdessään päätöstä, pyydän ympäristötarkastajaa ottamaan huomioon lisäksi kaikki muutkin seikat, jotka olen sähköpostin välityksellä aikaisemmin lähettänyt ympäristöjohtajalle ja ympäristötarkastajalle itselleen. Annan mielelläni lisätietoja ja autan kaikin käytössäni olevin keinoin asian ratkaisemisessa ilman tarpeettomia lisäviivytyksiä.

Ystävällisesti Oulussa 8.9.2022

Keijo Lähetkangas

Liitteet:

20220908_ABO.pdf

OH_2_2014.pdf

20220908_saate.pdf (tämä saateteksti pdf tiedostona)

Liite 20220908_ABO.pdf

Vastine Keijo Lähetkankaan valitusasiaan

Kysymyksessä ei ollut valitus vaan aluehallintoviraston ohjeistama pyyntö arvioida rakennuslupien ympäristölupatarve uudelleen. Pyyntö johti PPKY Selänteen **viranomaisten päätökseen** arvioida uudelleen Pajuperänkankaan tuulipuiston ympäristölupien tarve.

Tuulivoimaloille ei vaadita ympäristösuojelulain (527/2014) 27 §:n laitosluettelon perusteella ympäristölupaa. Tuulivoimaloilta voidaan kuitenkin edellyttää ympäristölupaa, mikäli sen toiminnasta saattaa aiheutua lähialueen asutukselle kohtuutonta räsitusta melu- tai väikevaikutuksen vuoksi. Tässä todetaan ympäristösuojelulain kanta asiaan. On huomattava, että ympäristösuojelulaki puhuu lähialueen (kaikesta) asutuksesta tekemättä eroa pysyvän ja loma-asutuksen välille.

Pajuperänkankaan rakennuslupiin liitettujen melu- ja väikemallinnusten perusteella tuulivoimapuisto ei aiheuta lähialueen asutukselle kohtuutonta räsitusta melu- tai väikevaikutusten vuoksi etukäteen arvioituna. Pajuperänkankaan melu- ja väikemallinnuksia ei ole tehty tuulipuiston lopullisen toteutuksen ja lainvoimaisen kaavan mukaisesti. Tehdessään ympäristölupien tarpeen harkintaa viranomaisen on varmistettava, että hänellä on käytössään suunnittelua ohjaavien määräysten (mm. OH 2/2014) mukaiset mallinnukset aiotulla lopullisella tuulivoimapuiston kokoonpanolla. Melumallinnuksissa on käytettävä **valmistajan takaamia melupäästöarvoja** ja YVA:n mukaisesti olosuhteita, joilla voimat tuottavat maksimitohon. Sisämelua arvioitaessa on käytettävä rakennusten todellisia ilmääneneristävyyden arvoja, eikä satunnaisten tutkimusten keskiarvotuloksia. Rakennusluvituksessa v. 2019 tehdyt mallinnukset eivät täytä näitä lain ja suunnittelumääräysten vaatimia perusasioita. Siksi viranomaisen on tehtävä/hankittava ajantasaiset mallinnukset. Vasta sitten viranomainen voi arvioida lupatarpeen lain edellyttämällä tavalla. Pajuperänkankaan tuulivoimaloita ei ole vielä rakennettu, eikä siten ole myöskään osoitettavissa, että tuulivoimaloista todella aiheutuisi kohtuutonta räsitusta melu- tai väikevaikutuksista johtuen. Ympäristöluvalla juuri varmennetaan se, että rakennettava tuulivoimapuisto ei tule aiheuttamaan puhuttua kohtuutonta räsitusta. Todelliset luotettavat mittaukset voidaan tehdä vain, jos viranomainen varustaa rakennuksen pysyvällä mittalaitteella. Pajuperänkankaan tuulivoimapuistolle ei siten voida vaatia ympäristölupaa. Ympäristöluvan tarpeen harkinta rakentamattomalle kohteelle perustuu mallinnuksiin, koska mittauksia ei voi tehdä ennen rakentamista. Viranomainen voi tehdä ratkaisun ympäristöluvan tarpeesta, kun viranomainen on laatinut/hankkinut ajantasaiset mallinnukset melusta ja väikeestä.

Valituskirjelmässä mainitun lomarakennuksen osalta yhdyimme Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätökseen (61/2021) sekä PPKY Selänteen ympäristöjohtaja Satu Rädyn kirjeisiin (6.6.2022 ja 20.6.2022), joissa todetaan, että asumisterveysasetuksen mukaiset sisätilan meluarvojen toimenpiderajat alittuvat kaikilla reseptoripisteillä varsin pienillä ilmäänieristävyyesarvoilla ja kevyillä ulkovaipan rakenteilla, ja että kyseiseen lomarakennukseen ei muutoinkaan sovelleta asumisterveysasetuksen sisätilan meluarvojen toimenpiderajoja. Puheena olevan lomarakennuksen ilmäänieristävyys on 0 dB. Koskien sisätilamelua Haapajärven kaupunki on lainvoimaiseksi kuuluttamassaan Pajuperänkankaan osayleiskaavassa päättänyt käyttää samaa sisämelun suunnitteluarvoa pysyvälle ja loma-asutukselle. Valittaja on tulkinnut hallinto-oikeuden edellyttävän päätöksessään hankkeelle ympäristölupaa, mutta hallinto-oikeuden perustelut eivät ilmennä vaatimusta ympäristöluvalla, eikä hallinto-oikeus voi muutenkaan yleiskaavaa koskevassa valitusasiassa määrätä ympäristöluvan tarpeesta. Hallinto-oikeus ei voi muuttaa kaavaa tai sännellä

2/2 Kommentit Haapajärven Pajuperänpään Tuulivoima Oy:n asiakirjaan "Vastine Keijo Lähetkankaan valitusasiaan" 20220908_ABO.pdf (kommentit sinisellä) 8.9.2022

rakentamista, koska kaavoitusmonopoli on suomalaisessa hallintojärjestelmässä yksiselitteisesti kunnalla. Tässä tapauksessa Haapajärven kaupunki on kuitenkin sisällyttänyt koko hallinto-oikeuden päätöksen ja kaikki sen kirjaukset erottamattomaksi osaksi osayleiskaavaa ja sen kaavamääräyksiä. Siten hallinto-oikeuden päätöksen kirjaukset sitovat kuntayhtymän viranomaista noudattamaan niitä tarkasti. Hallinto-oikeus tähdentää (ja siten lainvoimaiseksi kuulutettu osayleiskaava), että ratkaisu ympäristöluvan tarpeesta tulee tehdä rakennuslupien yhteydessä ja että viranomaisen on käytettävä siinä lopullisen kokoonpanon tarkkoja mallinnuksia suunnittelumääräysten mukaisesti. Vastuu ajantasaisen OH 2/2014 mukaisten mallinnusten käytöstä on ratkaisun tekijällä viranomaisella - ei tuulivoimayhtiöllä tai ympäristön asukkailla.

Yleisesti tuulivoimaloiden ympäristölupiin ei liity oikeudellista epäselvyyttä. Valittaja on esittänyt useita aiheettomia ja poikkeuksellisia muutosvaatimuksia koskien Haapajärven Pajuperänpään Tuulivoima Oy:n hanketta. En tunnista tilannetta, jossa olisin esittänyt aiheettomia ja poikkeuksellisia vaatimuksia. Mielestäni olen esittänyt vain aluehallintoviraston ohjeistuksen mukaan pyynnön kuntayhtymä Selänteen viranomaisille arvioida uudelleen ympäristölupien tarve. Selänteen viranomaiset eivät katsoe tätä pyyntöä aiheettomaksi, vaan **viranomainen päätti** tehdä uudelleen arvioinnin. Lisäksi pyysin kuntayhtymä Seläntettä rauettamaan voimalalle #1 myönnetyn rakennusluvan. Vastauksena pyyntöön sain PPKY Selänteen rakennustarkastajan laatiman kokouspöytäkirjan, joka oli nähtävästi laadittu ja allekirjoitettu vasta esittämäni pyynnön jälkeen. Pöytäkirja oli laadittu tarpeettomaksi sanotusta kokouksesta, jota ilmeisesti ei oltu pidetty, ja pöytäkirja oli päivätty laadituksi ja allekirjoitetuksi "satunnaisena" päivämääränä menneisyydessä. Mielestäni pyyntöni ei ollut maallikon tekemäksi asiaton, mutta viranhaltijan pyyntöön laatimaa pöytäkirjaa saattaa tuulivoimayhtiön toimitusjohtaja hyvinkin pitää aiheettomana/sopimattomana ja täysin poikkeuksellisenä. Kiistan kuitenkin, että olisin vaatinut viranhaltijaa laatimaan tämän tuulivoimahanketta koskevan pöytäkirjan. Mitä tulee aikaisemmin hallinto-oikeudelle tehtyyn valitukseen Pajuperänpään kaavasta ja valituslupapyyntöön KHO:lle, ei hallinto-oikeus katsonut valitusta aiheettomaksi, vaan vaati tehtyyn kaavaan muutoksia perustuen valitukseen. KHO ei todennut valituslupapyyntöä aiheettomaksi vaikka ei myöntänytkaan valituslupaa. En mielestäni ole koskaan esittänyt ainoatakaan vaatimusta, joka olisi kohdistunut suoraan Haapajärven Pajuperänpään Tuulivoima Oy:lle. Mahdollisen oikeudenkäynnin osalta Haapajärven Pajuperänpään Tuulivoima Oy:llä on oikeus hakea korvauksia oikeudenkäyntikuluistaan (Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa §95 ja §96). Haapajärven Pajuperänpään Tuulivoima Oy voi tietenkin harkintansa mukaan valittaa päätöksestä, jonka viranomainen tekee.

Helsingissä 31.8.2022

Aapo Koivuniemi (allekirjoitus)

Aapo Koivuniemi

Toimitusjohtaja

Haapajärven Pajuperänpään Tuulivoima Oy

Oulu 8.9.2022

Keijo Lähetkangas

Toiminnanharjoittajan vastine

Keijo Lähetkankaan vastine (8.9.2022) annettiin tiedoksi toiminnanharjoittajalle, johon ei jätetty enää vastinetta.

PÄÄTÖS

Vastataan vaatimuksiin niiltä osin kun ne kuuluvat ympäristötarkastajan toimivaltaan.

Ympäristötarkastaja katsoo, että valituksen perusteella ei ole aihetta edellyttää Pajuperänkankaan tuulipuistolta ympäristölupaa, joten valitus hylätään. Päätös on tehty kokonaisarvion perusteella, esitetyt vastineet, valituskirjelmät, paikalliset olosuhteet, sekä muut perusteluissa mainitut seikat huomioiden.

Päätöksen perustelut

Tuulivoimalatoimintaa ei ole suoraan laissa säädetty luvanvaraiseksi. Sen sijaan ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin nojalla toiminnan luvanvaraisuutta voidaan arvioida tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin mukaan lupaa edellytetään sellaiselta toiminnalta, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapurussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat. Ympäristölupaharkintaa voidaan tehdä jo ennen varsinaisen toiminnan aloittamista esimerkiksi muiden lupamenettelyjen yhteydessä saatujen selvitysten perusteella. Ympäristönsuojelulaissa säädetyillä jälkivalvonnan keinoilla voidaan viimekädessä arvioida, tuleeko toiminnalta edellyttää ympäristölupaa tai tuleeko siihen kohdistaa muita valvontatoimia.

Pajuperänkankaan osayleiskaavan määräysten mukaan meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi alueen suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon Valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista (1107/2015) ja Sosiaali ja terveysministeriön asumisterveysasetus (545/2015). Pajuperänkankaan osayleiskaava on laadittu siten, että sen perusteella voitiin myöntää rakennusluvut tuulivoimaloiden rakentamiselle. Kaavaa varten laaditussa meluselvityksessä mainitaan mm., että tuulivoimalaitosten melu voi muuttaa alueen äänimaisemaa, mutta muutokset vaihtelevat ajallisesti ja paikallisesti tuulisuuden ja sään mukaan. Useat hankealuetta lähellä olevat kohteet sijaitsevat kantatie 58:n läheisyydessä, jolloin tiemelun vaikutus äänimaisemaan on vallitseva. Tuulivoimahankkeen kokonaisvaikutus alueen äänimaisemaan on arvioitu vähäiseksi.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on arvioinut, että osayleiskaava täyttää siltä edellytetyn turvallisen ja terveellisen elinympäristön sisältövaatimuksen kun otetaan huomioon päätöksessä mainittu. Lisäksi tehtyjen melumallinnusten mukaan melutasot kaava-alueen lähialueilla sijaitsevien lähimpien vakituisten asuinrakennusten ja lomarakennusten kohdalla pysyvät kuitenkin niille asetettujen ohjearvojen rajoissa. Asumisterveysasetuksen mukaiset sisätilan meluarvojen toimenpiderajat alittuvat reseptoripisteillä mallinnetusta

voimalatyypistä riippuen 1 - 5 dB:n ilmastuieristävyydellä. Tämä on saavutettavissa varsin kevyellä ulkovaipan rakenteella. Asiaa ei ole syytä arvioida toisin sen johdosta, että valituksessa mainitussa lomarakennuksessa on painovoimainen ilmanvaihto. (Dnro 348/03.04.04.16/2019). Osayleiskaavaa on muutettu hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti poistamalla kaavasta yksi voimalan kaavamerkintä (TV-1 ts. TWG 1).

Ppky Selänteen ympäristönsuojeluviranomainen on arvioinut ympäristölupatarvetta lausunnoissaan 28.6.2019, 17.6.2020, 28.7.2020 ja 16.12.2020. Ympäristölupaa ei hankkeelta edellytetty.

Tuulivoima-alan suunnittelun peruslähtökohta on yleensä, että tuulipuisto suunnitellaan siten, ettei ympäristölupatarvetta synny. Pajuperän tuulipuisto on vasta rakenteilla, joten melun ja välkkeen osalta on käytettävissä vain mallinnustietoa, jota toiminnanharjoittaja on toimitannut mm. rakennuslupien yhteydessä. Pajuperänkankaalle myönnettiin rakennuslupa voimalalle Vestas V162 kesäkuussa 2020 (14 kpl) ja joulukuussa 2020 (1 kpl). Yksi rakennuslupa (WTG 1) raukesi Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen myötä tammi-kuussa 2021. Rakennusvalvontaan on toimitettu päivitetyt (laskettu 13.7.2021) melumallinnukset lokakuussa 2021, jotka perustuvat lopulliseen voimalamäärään ja voimalavalmistajalta saatuihin tarkennettuihin tietoihin. Voimaloihin lisättiin tässä vaiheessa sahalaidat, joiden vuoksi lähtömelutaso laski verrattuna 2020 toimitettuihin mallinnuksiin.

Tuulivoimapuiston melu- ja välkemallinnukset on tehty voimassa olevan lainsäädännön ja alemman asteisen ohjeistuksen mukaisesti. Lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ulkoalueella, kuin myös sisätiloissa, ei melun tai välkkeen vuoksi voi olettaa aiheutuvan terveys- tai muuta haittaa. Melumallinnuksen tulosten perusteella valtioneuvoston asetuksen mukaiset melutasot eivät ylity yhdenkään asuin- tai lomarakennuksen kohdalla. Myöskään asuimisterveysasetuksen mukaiset sisätilan meluarvojen toimenpiderajat eivät ylity yhdessäkään kohteessa. Melumallinnukset eivät suoraan osoita melun kohtuuttomuutta, vaikka asetuksessa 1107/2015 tai 545/2015 mainitut ohjearvot ylittyisivätkin. Kohtuuttomuuden tunnusmerkit täytyisivät, jos melu käytännössä ylittää jatkuvasti tai toistuvasti ja pitkäaikaisesti ohjearvot.

Pajuperänkankaan alue on kaavoitettu tuulipuiston toimintaa varten, joten alueen äänimaailman muutoksessa kysymys on suurelta osin sietovelvollisuuden piiriin kuuluvasta tilanteesta. Voimaloiden ääni vaimenee etäisyyden kasvaessa, joten keskeisin torjuntakeino haitallisina koetuille meluvaikutuksille on riittävä etäisyys tuulivoimaloista. Lähetkankaan mökki on metsäisellä alueella notkossa yli 2 kilometrin päässä lähimmistä rakennettavista tuulimyllyistä. Lisäksi vallitseva tuulensuunta Pajuperänkankaalla on lounaasta, joka osaltaan myös vähentää tuulipuiston meluvaikutuksia Lähetkankaan kiinteistöön nähden. Tuulivoimalat toimivat nimellistehollaan vain osan toiminta-ajastaan, jolloin melupäästö on suurin. Kaavan laadinnan yhteydessä tehdyn maisemamallinnuksen perusteella Lähetkankaan kiinteistöltä ei ole näköyhteyttä tuulivoimaloille. WTG 1 voimalan rakentamatta jättäminen ja suunnitellut sahalaitasiivet laskivat toteutettavan tuulipuiston lähtömelutasoa vuoden 2020 mallinuksiin nähden.

Lähetkankaan esittämät seikat eivät etukäteisarvion perusteella edusta naapurussuhdelain 17 §:n tarkoittamaa kohtuutonta rasitusta, joten ympäristöluvan tai yksittäisen määräyksen edellyttämiselle ei ole perustetta.

Sovelletut säädökset ja muut ohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Naapurussuhdelaki (26/1920)

Valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista (1107/2015)

Sosiaali ja terveysministeriön asumisterveysasetus (545/2015)
Ympäristönsuojelulainsäädännön laillisuusvalvontaopas (9/2014)
Tuulivoiman yleisopas, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Tuulivoimaloiden melun mallintaminen, ympäristöhallinnon ohjeita 2/2014, ympäristöministeriö

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen lähettäminen:

Postilla ja sähköisesti:

Valittaja

Toiminnanharjoittaja

Sähköisesti:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Päätös tiedoksi:

Ppky Selänteen ympäristölautakunta

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusaika päättyy 28.10.2022. Tarkemmat muutoksenhakuohjeet ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta.

Allekirjoitus

Haapajärvellä 21.9.2022

Juho Miettinen
ympäristötarkastaja
Ppky Selänne

Valitusviranomainen	Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen ympäristönsuojeluviranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen tiedoksisaannista sitä määräaikaan lukematta. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta. Valitusaika päättyy 28.10.2022.
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava - päätös, johon haetaan muutosta - valittajan nimi, kotikunta ja mihin valitusoikeus perustuu - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (<i>mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle</i>) - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
Valituksen toimittaminen	Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituksen voi tehdä hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.
Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot	käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa puhelin: 029 56 42780 faksi: 029 56 42760 sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi aukioloaika: klo 8–16.15
Oikeudenkäyntimaksu	Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 270 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.